

GŁOSKI SZUMIĄCE [SZ], [Ż/RZ], [CZ], [DŹ]

Zad. 1

Zestaw ćwiczeń przygotowujących narządy mowy do prawidłowej realizacji głosek szumiących

Ćwiczenia oddechowe:

zdmuchiwanie płomienia świecy; picie napojów i dmuchanie przez słomkę; puszczenie baniek mydlanych; dmuchanie na waciki, piłeczki pingpongowe, wiatraczki, skrawki papieru itp.,

Ćwiczenia języka:

- Otwórz szeroko buzię, tak jak groźny lew, pokazując przy tym zęby;
- wysuń język jak najdalej do przodu, aby nie opierał się na zębach, tak jak to robi głodny mrówkojad;
- wysuń język z buzi i przesuwaj go raz do prawego, raz do lewego kącika ust, tak by przypominał ruch wahadła zegara;
- umyj językiem zęby górne, tak jakby udawał szczoteczkę do zębów;
- przeskakuj czubkiem języka kolejno po wszystkich ząbkach górnych, tak jak wiewiórka skacze z gałązki na gałązkę;
- obliz górną wargę językiem, tak jak kotek po wypiciu smacznego mleka;
- dotknij językiem górki za górnymi zębami (wałek dziąsłowy), wypręż go, postaw na baczność, tak jak stoi żołnierz na warcie;
- przesunij językiem po podniebieniu - od górnych zębów w głąb jamy ustnej - tak jak pędzel, którym malarz maluje sufit;
- wysuń wargi do przodu, zrób taką minę, jak mały prosiaczek;
- prześlij mamie lub tacie kilka całusów.

Zad. 2

Podczas wymowy głoski [sz] czubek języka uniesiony jest do góry, do wałka dziąsłowego, zęby są zbliżone - między nimi powstaje wąska szczelina, wargi lekko zaokrąglone, wysunięte do przodu.

- Pobaw się ze mną w naśladowanie szumu wiatru: szszszszszszszu.....szszszszszszszu.....
- Wysłuchaj. Kłaśnij, gdy usłyszysz [sz].

szabla, piłka, lalka, szampon, kotek, szuflada, głowa, bałwan, szofer

- Powtórz sylaby, przedłużając wymowę głoski [sz]. Następnie postaraj się prawidłowo powiedzieć usłyszane słowa:

szum, szufla, szuflada, szuwary, szopa, szorty, szofer, szafa, szachy, szatyn, szabla, szalik, szatnia, szaruga, szarlotka, szalwia, szyna, szyba, szynka, szyja, szydełko, szypułka, szelki, szereg, szeryf.

- Rozwiąż zagadki:

Co to za domek, powiedz mi. Nie ma okien, tylko drzwi. Mieszkają w niej ubranka mamy, taty, Janka?

Różne szkolne rzeczy uczeń do niej wkłada, wysuwasz ją z biurka, co to jest? ...

Choć ich nie widać wcale, chociaż ich nie ma niby, przed zimnem doskonale chronią nas w oknach ...

Gdy spodnie spadają - to kłopot jest wielki, dlatego mamusia, kupiła mi .....

- Powtórz:

uszu, oszo, asza, yszy, iszy, essen;

uszy, paluszek, łańcuszek, leniuszek, koszula, broszura, nosze, kosze, kalosze, bambosze, poszewka, groszek, proszek, pasza, kasza, maszyna, daszek, ptaszek, naszyjnik, wujaszek, poddasze, dyszel, zacisze, kieliszek, klisza, wieszak, kieszeń

- Pobaw się w odgadywanie wyrazów, odczytywanie zacznij od końca, następnie napisz je prawidłowo: yzsu, anyzsam, kezsorp, aluzsok, ezsok, kazseiw, ńezseik, azsilk.

- Posłuchaj, a następnie powtórz:

usz, osz, asz, ysz, isz, esz

tusz, plusz, kapelusz, Mateusz, Mariusz, arkuś, pióropuszek, kosz, klosz, grosz, dobosz, bamboszek, gulasz, Łukasz, mysz, afisz, Kalisz.

Zad. 3

Postaraj się mówić tak, jak ja:

szpada, szpara, szpital, szpony, szkoła, szpak, szpilka, szpulka, szpagat, szpadel, szkapa, szkoda, szklanka, szkło, szkielet, szlak, szmatka, sznurek, sztaba, sztandar, sztuka, sztorm, szkatułka, szron.

- Najpierw mówię ja, potem ty:

podeszwa, myszka, liszka, wydmuszka, broszka, gruszka, puszka, mieszkanie, muszla, baszta, kasztan, poduszka, wierszyk, Warszawa, warsztat, bursztyn, dorsz, marsz, fałsz, koszt.

- Rozwiąż zagadki:

W środku perłowa, głos morza chowa. Przyłóż do ucha, morza posłuchasz.

Byś mógł wygodnie spać, pod głowę puchową kładź.

Z czerwonym rumieńcem żółtożółte brzuski . Bardzo słodkie owoce to dojrzałe ...
Drzewo to przez dzieci bardzo jest lubiane. Kulek na ludziki szukaj pod ....

- Wpisz brakujący dwuznak [sz]. Przeczytaj:

....afirowy	kapelu....	bur....tynowa	...pilka
pocie...	wuja....ek	...ybki	mar.....
plu....wa	my...ka	...ydełkowy	kołnierz

- Uzupełnij zdania wyrazami, które zapisane są pod ćwiczeniem.

Na łóżku leży wyszywana .....

Szara ..... wpadła pod ławę.

W szafie wisi .....

Na ławie stoi ..... i .....

W koszu są .....

Lampa ma szklany .....

Kapelusz wisi na .....

(poduszka, mysz, koszula, szklanka, talerz, gruszki, klosz, wieszak).

Zad. 4

Wiersze do utrwalania prawidłowej wymowy głoski [sz]

“Szpak”

Szedł po drodze szpak

do szkoły się uczyć,

i tak sobie śpiewał:

szpu- szpu,

szpa- szpa,

szpo- szpo,

szpe- szpe,

szpi- szpi...

Taki śmieszny szpak,

co uczyć się chciał.

„Szara myszka”

Szara myszka w szafie mieszka

a na imię ma Agnieszka.

Ma w szufladzie trzy koszule,
kapelusze, szelki, sznurek.
Grywa w szachy, pisze wiersze,
tuszem robi szlaczki pierwsze.
Chętnie szynkę je i groszek,
kaszę, gulasz, gruszek koszyk.

„Szajka myszy”

Szajka myszy na paluszkach
szuka groszku po garnuszkach.
W szafie kaszę pałaszuje
i okruszków poszukuje.
Szymek przerwał myszkowanie.
Poszedł, kupił kota na nie.